

Prvá časť

Úvodné ustanovenia

Článok 1

Úvodné ustanovenia

(1) Opatrenie hospodárskej mobilizácie „organizácia dopravného zabezpečenia“ podľa zákona o hospodárskej mobilizácii plnia:

- MDVRR SR,
- VÚC ako prenesený výkon štátnej správy a subjekty hospodárskej mobilizácie (ďalej len „SHM“) nimi určené,
- okresné úrady v rozsahu organizácie dopravy,
- obce ako prenesený výkon štátnej správy,
- SHM, ktoré na tento účel určí MDVRR SR.

(2) Týmto metodickým usmernením sa ustanovujú podrobnosti o realizácii opatrenia hospodárskej mobilizácie „organizácia dopravného zabezpečenia“ v oblasti železničnej dopravy, cestnej dopravy v krízových situáciách a obnovy a údržby dopravnej infraštruktúry.

(3) Cieľom tohto usmernenia je vymedziť kompetencie, zodpovednosti a rozsah plnených úloh orgánov štátnej správy, samosprávy a určených subjektov hospodárskej mobilizácie a ďalších subjektov pri organizácii dopravného zabezpečenia.

(4) Vzhľadom na predpokladaný rozsah využívania leteckej a vodnej dopravy pri plnení úloh hospodárskej mobilizácie a vzhľadom na výkonové a kapacitné možnosti subjektov so zameraním na leteckú a vodnú dopravu v pôsobnosti MDVRR SR sa budú mimoriadne požiadavky na leteckú a vodnú dopravu počas krízových situácií riešiť priamo cestou odboru krízového riadenia a sekcie civilného letectva a vodnej dopravy.

Článok 2

Vymedzenie základných pojmov

(1) Stav bezpečnosti je stav, v ktorom je zachovaný mier a bezpečnosť štátu, jeho demokratický poriadok a zvrchovanosť, územná celistvosť a nedotknuteľnosť hraníc štátu, základné práva a slobody a v ktorom sú chránené životy a zdravie osôb, majetok a životné prostredie.

(2) Bezpečnostná rada Slovenskej republiky (ďalej len „BR SR“) je poradný orgán Vlády Slovenskej republiky (ďalej len „Vláda SR“), ktorý podľa ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu určuje hlavné smery prípravy a organizácie pri krízovom riadení SR.

(3) Evidencia ľudských zdrojov pre potreby plnenia pracovnej povinnosti je vedenie záznamov ľudských zdrojov na účel uloženia pracovnej povinnosti v období krízovej situácie:

1. v subjekte hospodárskej mobilizácie podľa § 4 ods. 1 zákona o hospodárskej mobilizácii evidencia zamestnancov, ktorí sú povinní zotrvať v zamestnaní a vykonávať prácu aj na inom ako dohodnutom mieste výkonu práce a dohodnutom druhu práce, ak pracovné miesto je pracovným miestom v organizačnej štruktúre subjektu hospodárskej mobilizácie v období krízovej situácie; evidenciu spracováva SHM v jednotnom informačnom systéme hospodárskej mobilizácie,

2. v okresnom úrade aj evidencia práceschopného obyvateľstva na účel uloženia pracovnej povinnosti v územnom obvode okresného úradu v spolupráci s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny alebo Sociálnou poisťovňou vo svojom územnom obvode.

(4) Evidencia vecných prostriedkov pre potreby vecného plnenia je vedenie záznamov o vecných prostriedkoch na účel uloženia vecného plnenia:

1. v SHM podľa § 4 ods. 1 zákona o hospodárskej mobilizácii evidencia vlastných vecných prostriedkov, ktoré bude potrebovať na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie, ktoré sú mu uložené rozhodnutím alebo príkazom príslušného ústredného orgánu vo svojej pôsobnosti alebo vyššieho územného celku vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a evidencia ostatných vecných prostriedkov, ktoré môžu byť použité na vecné plnenie, ale nie sú určené na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie; evidenciu spracováva SHM v špecifickom aplikačnom programe jednotného informačného systému hospodárskej mobilizácie alebo v inom vlastnom programovom prostriedku a výstupy z vlastného programového prostriedku podľa možností zapracuje do špecifického aplikačného programu jednotného informačného systému hospodárskej mobilizácie,
2. v okresnom úrade aj evidencia vecných prostriedkov vo vlastníctve SHM pre potreby vecného plnenia v územnom obvode okresného úradu a evidencia ostatných vecných prostriedkov, ktoré sú vlastníctvom podnikateľov, ktorí nie sú určené ako SHM, v spolupráci s obcami vo svojom územnom obvode.

(5) Hospodárskou mobilizáciou sa rozumie súbor hospodárskych činností a organizačných činností a opatrení vykonávaných v období krízovej situácie alebo pripravovaných a vykonávaných v stave bezpečnosti.

(6) Hospodárskou mobilizáciou sa vytvárajú predpoklady na zabezpečenie zdrojov, ktorými sú životne dôležité tovary a služby nevyhnutné na prežitie obyvateľstva a potreby nevyhnutné na zabezpečenie činnosti ústredných orgánov, ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, záchranných zložiek, orgánov krízového riadenia, informačných a spravodajských služieb, ako aj subjektov hospodárskej mobilizácie

(7) Krízová situácia je obdobie, počas ktorého je bezprostredne ohrozená alebo narušená bezpečnosť štátu a ústavné orgány môžu po splnení podmienok ustanovených v ústavnom zákone na jej riešenie vypovedať vojnu, vyhlásiť vojnový stav alebo výnimočný stav, alebo núdzový stav.

(8) Krízové plánovanie je činnosť subjektov hospodárskej mobilizácie, ktorou sa ustanovuje spôsob vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie.

(9) Krízový plán hospodárskej mobilizácie je súbor usporiadaných informácií v elektronickej alebo listinnej podobe o spôsobe vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie SHM.

(10) Krízový štáb je výkonný orgán orgánu krízového riadenia, ktorého úlohou je analyzovať riziká krízovej situácie, navrhovať opatrenia na jej riešenie a koordinovať činnosť zložiek v jeho pôsobnosti v období krízovej situácie.

(11) Núdzový stav môže vláda vyhlásiť len za podmienky, že došlo alebo bezprostredne hrozí, že dôjde k ohrozeniu života a zdravia osôb, životného prostredia alebo k ohrozeniu značných majetkových hodnôt v dôsledku živeľnej pohromy, katastrofy, priemyselnej, dopravnej alebo inej prevádzkovej havárie. Núdzový stav možno vyhlásiť len na postihnutom alebo na bezprostredne ohrozenom území. Núdzový stav možno vyhlásiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas, najdlhšie na 90 dní.

(12) Organizácia služieb je usporiadanie komunálnych služieb a opravárenských služieb alebo iných služieb potrebných pre obyvateľstvo a na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a záchranných zložiek v období krízovej situácie.

(13) Organizácia dopravného zabezpečenia je súhrn opatrení na optimálne využitie dopravných kapacít na prepravu osôb a nákladov a súhrn organizačných a materiálno-technických opatrení na zabezpečenie údržby a obnovy prevádzky objektov a zariadení dopravnej infraštruktúry do pôvodného alebo požadovaného stavu.

(14) Pracovná povinnosť je:

1. povinnosť zamestnanca zotrvať v zamestnaní a vykonávať prácu aj na inom ako dohodnutom mieste výkonu práce a dohodnutom druhu práce, ak zamestnávateľom je SHM a ak dotknuté pracovné miesto je pracovným miestom v organizačnej štruktúre SHM v období krízovej situácie,
2. povinnosť fyzickej osoby plniť úlohy nevyhnutné na zvládnutie opatrení hospodárskej mobilizácie v období krízovej situácie.

(15) SHM je ústredný orgán určený vládou Slovenskej republiky, okresný úrad, obec a mestá, rozhodnutím alebo príkazom určený podnikateľ, rozhodnutím alebo príkazom určená rozpočtová organizácia, rozhodnutím alebo príkazom určená príspevková organizácia, rozhodnutím alebo príkazom určená verejná vysoká škola, rozhodnutím alebo príkazom určená nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby, Národná banka Slovenska, Rozhlas a televízia Slovenska, Sociálna poisťovňa, Štátna pokladnica a vyšší územný celok.

(16) Údajový dokument je informácia v listinnej alebo v elektronickej podobe dôležitá na rozhodovanie o spôsobe vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie, poskytovaná medzi SHM.

(17) Vecné plnenie je povinnosť právnickej osoby, fyzickej osoby - podnikateľa a fyzickej osoby poskytnúť vecný prostriedok na vykonanie opatrení hospodárskej mobilizácie, pričom vecným prostriedkom sa rozumie nehnuteľný majetok a hnutel'ný majetok vrátane technológií, energií, vody a dokumentácie.

(18) Vojnu vypovedá prezident na základe rozhodnutia Národnej rady Slovenskej republiky len za podmienky, že Slovenská republika je napadnutá cudzou mocou, ktorá jej vypovedala vojnu alebo ktorá bez vypovedania vojny narušila jej bezpečnosť, alebo za podmienky, že vypovedaním vojny Slovenská republika plní záväzky vyplývajúce z členstva v organizácii vzájomnej kolektívnej bezpečnosti alebo z medzinárodnej zmluvy o spoločnej obrane proti napadnutiu. Vypovedanie vojny sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky.

(19) Vojnový stav môže na návrh vlády vyhlásiť prezident len za podmienky, že Slovenskej republike bezprostredne hrozí vypovedanie vojny alebo bezprostredne hrozí napadnutie cudzou mocou bez vypovedania vojny. Vyhlásenie vojnového stavu sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky.

(20) Výnimočný stav môže na návrh vlády vyhlásiť prezident len za podmienky, že došlo alebo bezprostredne hrozí, že dôjde k teroristickému útoku, k rozsiahlym pouličným nepokojom spojeným s útokmi na orgány verejnej moci, drancovaním obchodov a skladov alebo s inými hromadnými útokmi na majetok alebo dôjde k inému hromadnému násilnému protiprávnemu konaniu, ktoré svojím rozsahom alebo následkami podstatne ohrozuje alebo narušuje verejný poriadok a bezpečnosť štátu, ak ho nemožno odvrátiť činnosťou orgánov verejnej moci a ak je znemožnené účinné použitie zákonných prostriedkov: výnimočný stav možno vyhlásiť len na postihnutom alebo na bezprostredne ohrozenom území. Výnimočný stav možno vyhlásiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas najdlhšie na 60 dní. Ak vzniknú nové okolnosti, možno výnimočný stav predĺžiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas, najviac o ďalších 30 dní.

(21) Životne dôležitý tovar je taký výrobok alebo tovar, ktorého nedostatok v období krízovej situácie môže spôsobiť ohrozenie života alebo zdravia obyvateľstva alebo ohroziť plnenie úloh ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a záchranných zložiek.